

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Reaktionen i Frankrig (1874)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 76. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes05-shoot-idm139713219057280/facsimile.pdf> (tilgået 05. maj 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

nedstige til Jorden for at hengive sig til aandelig Næring for Menneskene.» Hvad man skulde kunne indvende! ikke det Mindste, i Fald dette er sandt.

Trods Skønskranteriet gaar Chateaubriand tilværks med ikke ringe Pedanteri. Den ugifte Stand, som den er den katolske Gejstlighed paabudt, betragtes først fra det sædelige Synspunkt og kaldes, saaledes undersøgt, den sædeligste Indretning af alle, saa helliges der den et nyt Afsnit med den en Smule komiske Titel «Undersøgelse af Jomfrueligheden, set fra det poetiske Synspunkt». Dette slutter med følgende Ordstrøm: «Saaledes ser man, at Jomfrueligheden, der hæver sig fra det nederste Led i Væsenernes Kæde [dens Betydning undersøges nemlig ogsaa hos Dyrene], strækker sig op til Mennesket, fra Mennesket til Englene og fra Englene til Gud, hos hvem den taber sig.» Og hertil var i den oprindelige Udgave, som om dette ikke var nok, endnu føjet: «Gud er selv Altets store Ensomme, Verdenernes evige Pebersvend (*célibataire*)». Det undrer, at Faderforholdet til Treenighedens anden Person slet ikke kommer i Betragtning.

Med des større Fynd kan Forfatteren da hævde Jomfrueligheden for Frelserens Vedkommende. Han siger:

«De Kristnes Lovgiver fødtes af en Jomfru og døde jomfruelig». Og hertil føjer han saa disse Ord: «Har han ikke herved villet lære os, at i politisk og naturlig Henseende var Jorden naaet til Fuldtallighed med Hensyn til sine menneskelige Beboere, og at vi nu langt fra at burde mangfoldiggøre Slægten, omvendt burde se at indskrænke Indbyggerantallet.»

Man staar maalløs ved at se Malthus' Befolkningslære udkomme som Summen af denne kristelige Romantik. Hvem havde vel troet at der var saa megen Statsøkonomi i Evangelierne!

I Anledning af Treenigheden staar der: «Tallet 3 synes i Naturen at være Tallet fremfor alle; det er ikke frembragt, hvorfor Pythagoras kaldte det Tallet uden Moder. Man kan opdage en og anden dunkel Overbevisning om Treenigheden selv i Flerguderiets Lærdomme. Gratiernerne havde taget den til Grænse for deres Tal.»

Saaledes bæres hos Chateaubriand Treenigheden af Gratiernerne som Kariatider. Og hertil svarer, at han godtgør Korsets Guddommelighed ved en Henvisning til Stjernebilledet det sydlige Kors.

Med Forsvaret for de kristelige Dogmer stemmer et Forsvar